

Młodzi i już zagrożeni finansowo.

Długi, wyłudzenia i dane na internetowym czarnym rynku

Dla blisko 118 tys. młodych osób (18-24 lata) pierwsze poważne decyzje finansowe zakończyły się problemami, które mogą istotnie rzutować na resztę ich życia - wynika z danych Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor i bazy BIK. Osoby te mają już 833 mln zł zaległych długów pozakredytowych i kredytowych. Nie mają też nawyku gromadzenia oszczędności. Jako uczestnicy rynku finansowego coraz częściej są celem ataków hackerskich i kradzieży danych. Tylko od początku tego roku udaremniono 1786 prób wyłudzeń na osobach młodych o wartości ponad 17,3 mln zł - to już więcej niż w przypadku seniorów. Edukacja młodych w tych obszarach to niezwykle ważny aspekt.

Ocena sytuacji finansowej młodych Polaków widziana przez pryzmat ich skłonności do zadłużania się wygląda obiecująco, ale wciąż jest daleka od ideału. Pierwsze półrocze tego roku osoby między 18 a 24 rokiem życia zakończyły lepiej niż miało to miejsce 12 miesięcy temu. Przeteterminowane zadłużenie pozakredytowe i kredytowe zmalało w tej grupie o około 157 mln zł (16 proc.) i wyniosło na koniec czerwca blisko 833 mln zł. Dla pokazania szerszej perspektywy jeszcze w tym samym okresie 2021 roku przekraczało 1,05 mld zł. W rok ubyło też niesolidnych dłużników w grupie pełnoletniego, ale najmłodszego pokolenia - o 3 607 osób i jest ich w sumie obecnie blisko 118 tys.

- *Choć maleje liczba niesolidnych płatników w grupie wiekowej 18-24 lata, to jednak dla tej grupy osób pierwsze poważne decyzje finansowe zakończyły się już problemami. Mogą one istotnie rzutować na resztę ich życia, w tym na zdolność kredytową. Jeśli młodzi już dziś nie wywiązują się z zobowiązań finansowych, w przyszłości mogą napotkać poważne bariery w dostępie do kredytów, co przełoży się na ograniczone możliwości rozwoju zawodowego i życiowego. Średnia zaległość jaką mają obecnie do spłaty, tj. 7 064 zł, byłaby łatwiejsza do pozbycia się, gdyby młodzi mieli wyrobiony nawyk oszczędzania - wskazuje Paweł Szarkowski, prezes BIG InfoMonitor.* - *Na zaległości osób młodych składają się długi alimentacyjne, kredyty i pożyczki. Znaczącą część zaległych zobowiązań mają w związku z nieuregulowanymi usługami telekomunikacyjnymi, czynszowymi oraz z tytułu braku opłat karnych za jazdę bez ważnego biletu - wymienia Paweł Szarkowski.*

Maleje skłonność do oszczędzania w najmłodszym pokoleniu

Z najnowszego badania opinii na zlecenie BIG InfoMonitor wynika, że aż 32 proc. osób w wieku 18-24 lata nie ma żadnych oszczędności. To ponad dwa razy więcej niż średnia dla starszych pokoleń. Co gorsza, odsetek ten rośnie - jeszcze rok temu wynosił 22 proc.

Brak finansowej poduszki to nie tylko chwilowy dyskomfort. Gdy zniknie źródło dochodu, tylko co czwarty młody Polak utrzyma się przez miesiąc. Kolejne 19 proc. ma zabezpieczenie na maksymalnie trzy miesiące. Reszta balansuje na granicy - z oszczędnościami rzędu 1-5 tys. zł lub mniej.

Zamiast odkładać na przyszłość, młodzi chętniej gromadzą oszczędności na spełnianie marzeń i realizację swoich pasji, w tym podróży i rozrywek. Dla 33 proc. to główny cel oszczędzania, podczas gdy dla innych grup wiekowych ten odsetek wynosi zaledwie 10 proc. W trosce o swoją przyszłość finansową swoje oszczędności odkłada tylko 4 proc. młodego pokolenia - podczas gdy wśród starszych na tzw. „czarna godzinę” zbiera aż 19 proc. Mimo że starsze pokolenie 15 proc. swoich środków lokuje w zdrowie, to młodzi robią tak niemal cztery razy rzadziej, nie korzystają z ich doświadczenia. To jak jazda bez hamulców w świecie, gdzie niespodziewane wydatki czy utrata pracy mogą pojawić się z dnia na dzień.

- Myślenie o przyszłości to odległy temat dla młodych, skupionych na tym, co tu i teraz - jakby przyszłość miała ułożyć się sama. Młodzi często bagatelizują ryzyko utraty płynności finansowej i nie korzystają z ostrożności czy doświadczeń starszych w gospodarowaniu wydatkami. Dlatego warto dzielić się wiedzą z młodszymi, uczyć zarządzania finansami, budować w nich już od najmłodszych lat nawyk oszczędzania oraz gospodarowania własnym budżetem. Im wcześniej zacznie się budować nawyki finansowe, tym większa szansa, że przyszłość nie zaskoczy - **zaznacza Paweł Szarkowski, prezes BIG InfoMonitor.**

Młodzi na celowniku oszustów. Dziennie mogli stracić ponad 63 tys. zł

Dane BIK pokazują, że młodzi cyfrowo aktywni: w sieci, mediach społecznościowych i sklepach internetowych, coraz częściej padają ofiarą wyłudzeń. W pierwszym półroczu tego roku udaremniono 1786 prób wyłudzeń na ich dane o wartości ponad 17,3 mln zł - to więcej niż rok wcześniej (wówczas dotyczyło to 1400 takich przypadków o wartości 12,7 mln zł) i więcej niż wśród osób starszych. W całym 2024 roku było aż 2372 takich przypadków, a dzienne potencjalne straty sięgały ponad 63 tys. złotych. To niepokojący sygnał, bo bez odpowiednich zabezpieczeń, ta młodzieńcza aktywność może kosztować znacznie więcej.

- *Spod kontroli młodych beztrąsko surfujących w Internecie czy w mediach społecznościowych mogą wymknąć się takie dane, jak PESEL, loginy, hasła, numery kart kredytowych, adresy e-mail czy numery telefonów powiązanych z imieniem i nazwiskiem. Dane te mogą trafić na internetowy czarny rynek, czyli do darknetu. To internetowe podziemie, gdzie przestępcy łatwiej i na szerszą skalę niż w zwykłej sieci rozwijają nielegalny handel skradzionymi danymi tożsamości, pochodzących często z wycieków w wyniku przełamania zabezpieczeń m.in. placówek szkolnych, uczelni, laboratoriów diagnostycznych i innych. Dane to dla złodziei klucz, by bezkarnie dokonywać zakupów na konto swoich ofiar albo podszywać się pod nie na profilach społecznościowych, aby wyłudzić pieniądze. Takie działania mogą nie tylko zrujnować finansowo, ale także reputację i relacje z bliskimi. A to tylko przykłady - **ostrzega Andrzej Karpiński, szef bezpieczeństwa Grupy BIK.** - Trzeba mieć świadomość, że wszystko, co jest powiązane z wyciekiem naszych osobistych danych do darknetu, może być niebezpieczne. Warto o tym wiedzieć i zapobiegać ryzyku, dlatego zachęcam wszystkich, w tym także młode osoby, aby korzystały z najnowszych narzędzi BIK. Chodzi o Alerty BIK, które powiadamiają sms-em o każdym ujawnieniu swoich danych osobowych w darknecie. Taki jeden sms pozwoli na szybką reakcję i podjęcie odpowiednich kroków zapobiegawczych wskazuje Andrzej Karpiński i dodaje, że po otrzymaniu alertu, warto wczytać się w jego treść i zasięgnąć wskazówek od BIK, co zrobić w tym przypadku - **tłumaczy Andrzej Karpiński.***

Bezpieczeństwo finansowe młodych osób jest ważnym zagadnieniem, które wymaga uwagi zarówno ze strony samych młodych ludzi, jak i instytucji finansowych i edukacyjnych. Poprawa wiedzy finansowej, zagrożeń jakie mogą czyhać na nich w sieci, planowanie wydatków i budowanie poduszki finansowej to kluczowe kroki w kierunku poprawy bezpieczeństwa finansowego młodych Polaków.

Badanie „Skala i cele gromadzenia oszczędności przez Polaków” zrealizowane dla BIG InfoMonitor przez Quality Watch metodą CAWI na próbie 1098 dorosłych Polaków, 27-29 czerwca 2025 rok.

Biuro Informacji Kredytowej oraz BIG InfoMonitor są inicjatorami Programu edukacyjnego Nowoczesne Zarządzanie Biznesem i partnerami w module „Zarządzanie ryzykiem finansowym w biznesie i życiu osobistym”.

Więcej: www.nzb.pl / www.facebook.com/NowoczesneZarządzanieBiznesem